

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стратегія економічної стійкості підприємства

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Код та назва спеціальності, галузь знань	C1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями), спеціалізація C1.01 Економіка C Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова компонента (ОК-6)
Курс, семестр викладання	1 курс, 1 семестр
Трудомісткість навчальної дисципліни	7 кредитів ЄКТС (210 академічних годин), з них: денна (очна) форма навчання: лекц. – 40 год., практ. зан. – 38 год., самост. роб. – 132 год.; заочна форма навчання: лекц. – 20 год., практ. зан. – 22 год., самост. роб. – 168 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Публічного управління та цифрової економіки
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій

Розробники / викладачі

ОРЛОВ Василь Миколайович, професор кафедри публічного управління та цифрової економіки, доктор економічних наук, професор

E-mail: Orlov_vn@ukr.net

Консультації: згідно розкладу консультацій кафедри публічного управління та цифрової економіки, каб. 231К (головний корпус)

ТОЧИЛІНА Юлія Юріївна, доцент кафедри публічного управління та цифрової економіки, кандидат економічних наук, доцент

E-mail: lula_2405@ukr.net

Консультації: згідно розкладу консультацій кафедри публічного управління та цифрової економіки, каб. 231К (головний корпус)

Загальна інформація про дисципліну

Мета дисципліни формування системних знань і практичних умінь щодо принципів, методів та інструментів визначення, управління та

	забезпечення економічної стійкості підприємства, а також уміння обґрунтовувати рівень стійкості та оцінювати його в умовах стратегічного функціонування і розвитку. Вивчення курсу спрямоване на розкриття теоретичних основ економічної стійкості, розуміння структури та факторів її формування, оволодіння методами оцінювання стратегічної стійкості, вироблення навичок стратегічного аналізу та прийняття рішень, спрямованих на підтримання довгострокових конкурентних переваг і запобігання кризовим явищам.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	ЗК-4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). СК-9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері. СК-10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем. СК-13. Здатність розв'язувати складні задачі при забезпеченні економічної стійкості підприємства.
Програмні результати навчання	ПРН-4. Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень. ПРН-11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів. ПРН-14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем. ПРН-17. Обґрунтовувати і приймати рішення з питань забезпечення економічної стійкості підприємства.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичне обґрунтування змісту економічної стійкості підприємства	Поняття економічної стійкості підприємства та його сутнісні характеристики. Економічна стійкість як здатність підприємства зберігати рівновагу в умовах динамічного зовнішнього середовища. Види економічної стійкості та їх взаємозв'язок: виробнича, фінансова, ринкова, інноваційна, організаційна. Теоретичні підходи до трактування стійкості в системі стратегічного менеджменту й економічної безпеки.
Тема 2. Структура економічної стійкості підприємства.	Внутрішні складові економічної стійкості та їх роль у забезпеченні збалансованого функціонування підприємства. Технологічний потенціал, кадровий ресурс, організаційна структура й корпоративне управління як ключові елементи внутрішньої підсистеми. Зовнішня підсистема стійкості: ринкове середовище, інституційні умови, регуляторні вимоги, рівень конкуренції та загальноекономічні тенденції. Взаємодія внутрішніх і зовнішніх компонентів у формуванні цілісної моделі стійкості.
Тема 3. Фактори впливу на економічну стійкість підприємства.	Внутрішні фактори, що визначають поточний стан підприємства: ефективність використання ресурсів, фінансова дисципліна, рівень інноваційності, якість менеджменту, стиль управління та організаційна культура. Зовнішні фактори впливу: макроекономічна ситуація, політичні ризики, законодавче регулювання, галузева конкуренція, технологічні трансформації та зміни споживчої поведінки. Комплексний характер факторного впливу та його наслідки для розвитку підприємства.
Тема 4. Управління економічною стійкістю підприємства.	Зміст, завдання та етапи управління економічною стійкістю. Діагностика стійкості та виявлення ключових ризиків. Формування управлінських рішень, спрямованих на стабілізацію діяльності та забезпечення резервів розвитку. Антикризове управління як інструмент реагування на загрози та запобігання втраті стійкості. Роль системи ризик-менеджменту й внутрішнього контролю у підтриманні стабільного розвитку.
Тема 5. Стратегія	Стратегічний розвиток підприємства як основа довготривалої стійкості. Формування стратегічних пріоритетів, вибір моделей

економічної стійкості підприємства.	розвитку та адаптація до динаміки зовнішнього середовища. Особливості стратегічного управління стійкістю в умовах конкуренції та цифрової трансформації. Причини втрати стійкості та методи їх нейтралізації. Значення організаційної культури для забезпечення стратегічної стабільності та підприємницької гнучкості.
Тема 6. Фінансова стійкість підприємства.	Сутність та економічне значення фінансової стійкості. Основні параметри фінансової стабільності, їх оцінювання та роль у забезпеченні загальної економічної стійкості. Фінансова стійкість як елемент системи економічної безпеки підприємства. Управління капіталом, ліквідністю, платоспроможністю та фінансовими ризиками. Взаємозв'язок фінансової стратегії та довгострокового розвитку підприємства.
Тема 7. Оцінювання економічної та стратегічної стійкості підприємства.	Теоретико-методичні засади оцінювання стійкості. Підходи, методики, критерії та показники визначення рівня стратегічної стійкості. Види та рівні стійкості підприємства, їх порогові значення. Інтегральні, індикаторні та матричні методи оцінювання. Значення систематичного моніторингу для стратегічних рішень та прогнозування розвитку підприємства.
Тема 8. Забезпечення економічної стійкості підприємства в сучасних умовах.	Особливості формування економічної стійкості в умовах цифровізації, глобальної конкуренції та швидких технологічних змін. Специфіка підприємств різних галузей, зокрема високотехнологічних і підприємств зв'язку. Інноваційна активність як важлива складова стійкості та чинник підвищення конкурентоспроможності. Організаційні та управлінські заходи, спрямовані на адаптацію бізнес-моделі, розвиток кадрового потенціалу та зміцнення стратегічних позицій підприємства.

Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Вербальні	Вербальні методи застосовуються для подання теоретичного матеріалу, розкриття сутності ключових понять, закономірностей формування та підтримання економічної стійкості підприємства, пояснення механізмів стратегічного управління, антикризового реагування, фінансової стабільності та факторів впливу на стійкість. Під час вивчення дисципліни «Стратегія економічної стійкості підприємства» використовуються пояснення, розповідь, лекція-бесіда, проблемна лекція, діалог, дискусія та обговорення виробничих і стратегічних кейсів. Такі методи сприяють глибокому засвоєнню теоретичних основ стійкості, розвитку аналітичного та критичного мислення, формуванню здатності аргументовано оцінювати стан підприємства, визначати причини втрати стійкості й пропонувати стратегічні управлінські рішення.
Наочні	Наочні методи використовуються для візуалізації процесів забезпечення економічної та фінансової стійкості, демонстрації моделей стратегічного розвитку, оцінювання ризиків і діагностики стійкості підприємства. Під час лекційних і практичних занять застосовуються мультимедійні презентації, інфографіка, структурно-логічні схеми, діаграми фінансової стійкості, інтелект-карти та аналітичні таблиці. Такі методи дозволяють краще зрозуміти взаємозв'язки між внутрішніми й зовнішніми складовими стійкості, забезпечують формування системного бачення діяльності підприємства, розвиток уміння інтерпретувати економічну інформацію та робити обґрунтовані висновки для стратегічного управління.
Інтерактивні	Інтерактивні методи навчання спрямовані на активне залучення здобувачів освіти до аналізу економічної стійкості підприємства, розвитку навичок стратегічного мислення та прийняття управлінських рішень у складних і змінних умовах. У межах дисципліни використовуються робота в малих групах, мозковий штурм, ділові та рольові ігри, аналіз кейсів щодо втрати чи посилення стійкості підприємств, моделювання кризових ситуацій, дебати щодо вибору стратегій розвитку, обговорення реальних ситуацій стратегічного менеджменту. Такі методи сприяють формуванню креативного мислення, уміння працювати в команді, навичок стратегічного планування, аналізу ризиків та вибору оптимальної траєкторії забезпечення стійкості.

Практичні	Практичні методи спрямовані на формування в здобувачів освіти навичок аналізу економічної, фінансової та стратегічної стійкості підприємств, уміння проводити оцінювання, розраховувати показники та пропонувати управлінські заходи щодо стабілізації та розвитку. Реалізація практичних методів передбачає виконання індивідуальних і групових аналітичних завдань, оцінювання фінансової стійкості за реальними показниками, розроблення стратегічних карт, підготовку презентацій, моделювання сценаріїв розвитку підприємства та розв'язання практичних кейсів. Такі методи формують аналітичні, дослідницькі та управлінські компетентності, необхідні для ефективного забезпечення економічної стійкості підприємства.
Методи дистанційного навчання	Спрямовані на підтримку безперервного освітнього процесу в цифровому середовищі. Передбачають проведення лекцій, практичних занять і консультацій за допомогою платформи Zoom, а також організацію навчальної взаємодії через Moodle. Для самостійної роботи використовуються електронні бібліотеки, статистичні бази, відкриті аналітичні ресурси та електронні підручники.

Стратегія оцінювання результатів навчання

Змістовий контент результатів навчання з дисципліни	<p>Результати навчання з даної дисципліни, які здобувач освіти може продемонструвати та які можна ідентифікувати, оцінити і виміряти, розглядаються у вимірах 7 рівня Національної рамки кваліфікацій, що відповідає другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, а саме:</p> <p>Знання – розуміння сутності та закономірностей формування економічної та стратегічної стійкості підприємства; знання основних понять, концепцій, моделей та теоретичних підходів до управління стійкістю; усвідомлення ролі внутрішніх і зовнішніх факторів у підтриманні рівноваги та розвитку підприємства; знання принципів антикризового управління, ризик-менеджменту, фінансової стабільності та стратегічного планування; розуміння сучасних підходів до оцінювання економічної й фінансової стійкості, інструментів стратегічного аналізу та методів запобігання втраті стійкості; знання тенденцій цифрової трансформації економіки та їхнього впливу на стабільність функціонування підприємств.</p> <p>Уміння/навички – аналізувати економічний стан підприємства та визначати фактори, що впливають на його стійкість; виконувати оцінювання рівня економічної, фінансової та стратегічної стійкості із застосуванням сучасних методик і показників; прогнозувати зміни у зовнішньому середовищі та визначати їхні наслідки для діяльності підприємства; розробляти антикризові заходи й стратегії стабілізації; визначати ризики, оцінювати їхню ймовірність і вплив на діяльність підприємства; формувати пропозиції щодо зміцнення стійкості, удосконалення системи управління, організаційної структури, інноваційної активності та фінансової політики; застосовувати цифрові аналітичні інструменти для моделювання сценаріїв розвитку та оцінки стійкості підприємства.</p> <p>Комунікація – аргументовано представляти результати аналізу економічної стійкості підприємства, обґрунтовувати управлінські рішення та стратегічні пропозиції; ефективно взаємодіяти з учасниками команди під час розроблення стратегічних моделей і сценаріїв; брати участь у колективних обговореннях, дискусіях та презентаціях, спрямованих на вирішення проблем підвищення стійкості підприємства; створювати аналітичні та стратегічні документи, презентації, звіти та рекомендації щодо посилення стійкості; застосовувати професійну термінологію у сфері стратегічного менеджменту та економічної стійкості.</p> <p>Відповідальність та автономія – самостійно організовувати процес аналізу й оцінювання стійкості підприємства; нести відповідальність за якість і обґрунтованість розрахунків, достовірність використаних даних і правильність вибору методів; демонструвати готовність до вдосконалення власних професійних компетентностей, опанування нових методик стратегічного аналізу та цифрових інструментів діагностики; проявляти ініціативність у розробці управлінських рішень, спрямованих на підвищення стійкості підприємства; здійснювати самостійний пошук інформації, формувати власну позицію та приймати відповідальні рішення в умовах невизначеності та ризиків.</p>
--	---

Критерії оцінювання	<p>Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної дисципліни оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в ДУІТЗ, з обов’язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS.</p> <p>Відмінно (А) – від 90 до 100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90% завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Дуже добре (В) – від 82 до 89 балів – здобувач досить повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 80-89% письмових завдань.</p> <p>Добре (С) – від 74 до 81 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 74-81% письмових завдань.</p> <p>Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обґрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Правильно вирішив 64-73% письмових завдань.</p> <p>Задовільно (Е) – від 60 до 63 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-63% письмових завдань.</p> <p>Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обґрунтування викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив 35-59% письмових завдань.</p> <p>Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни (F) – від 0 до 34 балів – Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1-34% письмових завдань.</p>
Форма та методи контролю начальних досягнень	<p>Контроль успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на засадах відкритості та академічної доброчесності. В межах даної дисципліни передбачено два види контролю: поточний (<i>тематичний, рубіжний</i>) та підсумковий (<i>семестровий</i>).</p> <p>Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять; виконання завдань самостійної роботи; складання тематичних контрольних робіт, тестів тощо. Поточний контроль спрямований на перевірку: рівня підготовленості здобувача до занять; активності під час обговорення навчального матеріалу; якості виконання індивідуальних, практичних і тестових завдань; своєчасності та повноти виконання самостійної роботи. Результат поточного оцінювання є середньоарифметичним значенням отриманих балів за всі виконані завдання під час аудиторних (практичні, семінарські) занять та завдання, що виконуються під час самостійної роботи.</p>

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які за результатами поточного оцінювання набрали не менше 60 балів. **Підсумковий контроль** проводиться у формі **екзамену**, який передбачає перевірку рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок, а також здатності їх застосовувати у професійній діяльності.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування	Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни згідно академічного розкладу. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен) є обов'язковою. Важливим є своєчасне виконання індивідуальних завдань в межах самостійної роботи, передбачених програмою дисципліни.
Дотримання принципів академічної доброчесності	Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати різні програмні засоби.
Умови зарахування пропущених занять	Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до початку екзаменаційної сесії. Процедура узгоджується з викладачем, згідно його розкладу консультацій.
Інші умови	Навчально-методичні матеріали з дисципліни розміщені на гугл-диску НМКД та платформі Moodle, доступ до них здобувачу надається на початку вивчення дисципліни ОК-6, згідно розкладу академічних занять та робочого навчального плану ОПП «Економіка підприємства».

Рекомендовані джерела інформації

Базові підручники та навчальні посібники	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Новицька С.С. Економічна стійкість підприємства зв'язку: конспект лекцій з дисципліни «Економічна стійкість підприємства зв'язку» для студентів спеціальності 8.03050401 «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності) денної і заочної форм навчання. Одеса: ОНАЗ, 2015. 77 с. ▪ Бакунов О. О., Сергеева О. В. Концептуальні основи управління економічною стійкістю торговельного підприємства : монографія. Донецьк : Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, 2010. 230 с. ▪ Куц Л.Л. Стратегічна стійкість підприємства. Опорний конспект лекцій. Тернопіль, ТНЕУ, 2012. 91с. ▪ Плиса В. Й., Приймак І. І. Стратегія забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в економіці України : монографія. Львів : ННВК «АТБ», 2012. ▪ Куцик О., Герєга Є. Управління потенціалом фінансово-економічної стійкості та ефективності підприємств торгівлі : теорія, методологія, практика : монографія. Львів : ЛАЦ, 2023. 328 с.
Методичні рекомендації та розробки викладачів дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Орлов В.М., Точиліна Ю.Ю. Стратегія економічної стійкості підприємства : навчально-методичний комплекс дисципліни [ОПП «Економіка підприємства» зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) для здобувачів другого (магістерський) рівня вищої освіти]. Одеса : ДУІТЗ, 2025. 86 с. [Електр. ресурс].
Інформаційні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Державна служба статистики України https://www.ukrstat.gov.ua ▪ Законодавча база України https://zakon.rada.gov.ua ▪ Міністерство економіки України https://me.gov.ua

- Міністерство цифрової трансформації України <https://thedigital.gov.ua/>
- Національний банк України <https://bank.gov.ua>

Рік введення силябусу – 2025 р.

Затверджено рішенням кафедри публічного управління та цифрової економіки
(Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1)

В. о. завідувача кафедри

Олександра ЦИРА

Гарант освітньої програми

Василь ОРЛОВ

Викладач:

Василь ОРЛОВ

Юлія ТОЧИЛІНА